

Archiwum
Żydowskiego Instytutu Historycznego
im. Emanuela Ringelbluma

Magdalena Siek

Cukunft
(Związek Młodzieżowy „Przyszłość”)
(1946-1949)

Sygn. 335

Warszawa 2016

Wstęp

Cukunft (Związek Młodzieżowy „Przyszłość”) na szerszą skalę zaczął działać w 1919 r. Pierwsze grupy młodzieży określające się jako „Mały Bund” zaczęły powstawać na początku XX wieku na Białorusi, we Włocławku i w Lublinie. Ideologicznie i organizacyjnie Cukunft ukształtował się w 1916 r. W połowie lat 20. zrzeszał ponad 3 tysiące członków w 70 organizacjach terenowych, a latach 30. – ponad 10 tysięcy członków w prawie 200 organizacjach. Na jego czele stały Zjazd Krajowy i Komitet Centralny z sekretarzem. Od 1929 r. delegaci Cukunftu wchodzili również do CK Bundu. Podczas II wojny światowej organizacja brała udział w żydowskim oporze zbrojnym. Wraz z macierzystym Bundem utworzyła cztery grupy bojowe w ramach ŻOB-u. Po zakończeniu wojny Cukunft wznowił działalność. Komitetu działały w 18 miastach. Niestety w Archiwum ŻIH nie znalazły się dokumenty z żadnych placówek terenowych. Podobnie jak Bund, również Cukunft był poddawany naciskom ze strony PPR, a następnie PZPR. W styczniu 1949 r., kiedy ostatni Zjazd Bundu przyjął rezolucję o rozwiązaniu partii, przestał istnieć również Cukunft.

Bibliografia: *Polski Słownik Judaistyczny*, oprac. Z. Borzymińska, R. Żebrowski, t. 1.

Wykaz skrótów:

b.d. – bez daty

j. jid. – język jidysz

j. pol. – język polski

l. – luźne

mps – maszynopis

mps pow – maszynopis powielany

rkps – rękopis

s. – stron

Inwentarz

1. Komitet Centralny Cukunft. Łódź.
Okólniki.
1946-1947, mps pow., j. jid., l., s. 74 (113 z dubletami).
2. Komitet Centralny Cukunft. Łódź.
Protokół.
b.d., rkps, j. jid., l., s. 9.
3. Komitet Centralny Cukunft.
Notatka „Platforma naszej współpracy z Cukunftem”.
b.d., mps, j. pol., l., s. 3.
4. Komitet Centralny Cukunft. Łódź.
Wydawnictwa Cukunft, „Biuletyn”, „Der rojter falk”, „Getracht un Getrofn”.
„Plejtim-kinder”, „Finfte jorcajt fun chawer Wladimir Kosowski”, „Parizer komune”,
„Merc – der chojdesz fun rewolucjes”, „Mir zenen jung”.
1947, mps pow., j. jid., l., s. 48.
5. Komitet Centralny Cukunft.
Okólniki „Folks Cajtung”.
1946-1947, mps pow., j. jid., l., s. 12.
6. Komitet Centralny Cukunft. Łódź.
Artykuły do publikacji.
b.d., rkps, mps, j. jid., j. pol., l., s. 96 (99 z dubletami).
7. Komitet Centralny Cukunft. Łódź.
Korespondencja wychodząca, wykaz imienny członków.
1946-1949, rkps, mps, j. jid., j. pol., l., s. 19.

8. Komitet Centralny Cukunft. Łódź.

Akta finansowe.

1948-1949, rkps, druk, j. pol., 1., s. 13.